

עין משפט גזר מצוה
יד א מיי פֿיר' מהלכות נדרים הלכה ח סמג לארין רמב תוש"ע י"ד סומן דלג ספיץ צ וספיץ לו ונבהל"ש צפקסין נדרים פ"י סומן ין: בז ב מיי פ"ב מהלכות נזירות הלכה ח יח: בז ג מיי פ"ב מהלכות נדרים הלכה צ סמג לארין רמב תוש"ע י"ד סומן דלג ספיץ נה: יד ד מיי פ"ב מהלכות נדרים הל' יח תוש"ע י"ד סומן רסו ספיץ עב: יח ה מיי שם הלכה ח יח ופ"ב מהלכות שבעות הלכה ו: יט ו מיי פ"ב מהלכות נזירות הלכה יט וע"ש צכ"מ: כ ז מיי פ"ח מהלכות עבדים הלכה יח סמג לארין מק תוש"ע י"ד סומן רסו ספיץ סד: כא ח מיי פ"ב מהלכות נזירות הלכה יט:

הגהות התוספות

- ז"ל אם מיחה. 2. ז"ל אח"כ. 3. דידוך זה שייך למתני' לקמן. 4. ז"ל מיומנו. 5. ז"ל לנזירות דמיתסר. 6. ז"ל כל כך בעל כח. 7. ז"ל מי לא עסקין סו'. פירוש שפעמים י"ד סומן. 8. ז"ל שמד אף משאר.

פ' הרא"ש

אבל לא לערבין ולא לנדרים שמפיקר ונודר בעל כרחו של אדון. אי הכי נדרים גמי דעיקר קרא בנדרים כתיב גבי נדרים דכי מתסר (בה א') [בהאן] לא מתסר באחרים לא מצי כיף ליה דאין האדון סקפיד על זה ונפשו קנויה לו לנדר זה אבל נודר דכי מיתסר בהאי מיתסר בכולהו כדמתן לעיל פרק הרני נזיר מן הגזירות מזנו לו את הכול ואמר הרני נזיר ה"ו נזיר בעי כיף ליה דאין נפשו קנויה לו לנדר זה דאין האדון רוצה שחליש כחו ולא יוכל לעשות מלאכה: ואי לא אכיל ליה חליש. ואפילו [וכן] אמר אינו כופהו: בנק שיהי חרץ מונח לפניו וס"ל

דבמנועה אכילת החרצן לא כחיש חיליה ואפ"ה פריך ליה זמנן דליכא אלא האי חרץ וכחיש חיליה אי לא אכיל ליה: אלא אמר אביי הכי קתני למה רבו [צריך] (יכול) לכופו לנזיר ואין [צריך] (יכול) לכופו לנדרים דאמר קרא גבי שבעות ביטוי יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו שאם נשבע שיכה את פלוני אין השבעות חלה ונדרים איחקש לשבעות דכתיב או השבע שבעתי לאטור אסר הלכך בנדרים אין צריך לכופו דלא חל הנדר כלל שהנדר רע לאירנו שמכחיש את חכו ואינו דאוי למלאכה וקרא דלאסור אסר על נפשו דדרשי' מניה מי שנפשו קנויה לו שאינו בבל יחל דברו ואע"פ שנדרו נדר יכול רבו לכופו לעבור על נדרו ואינו עובר בבל יחל אם אינו ענין לנדרים שהרי לא חל הנדר תנהו ענין לנזירות. ותימה נזיר נמי איחקש לנדרים ונילף מניה דלא חלה עליו נזירות כלל וי"ל דשאני נזיר דגלי ביה קרא שחל על דבר שאין הרשות בידו כגון אם אמר שבעתי שאשתה יין וחזר ואמר הרני נזיר כדררשנין מין [ושכר] לאסור (מת) [וין] מצוה כיון [הרשות] הלכך חלה נמי לנזירות עליו אע"פ שאין הרשות בידו להרע לאדון אבל הרב כופהו משום דלאסור אסר על נפשו אינו ענין לנדרים דלא חל הנדר כלל ותנהו ענין לנזיר לומר אע"כ דחלה עליו נזירות הרב כופהו ואינו עובר משום בל יחל ולערבין אינו יכול לכופו דמה מפסיד האדון אם הוא אומר ערכי עלי אם ישתחרר או יתן לו אחר ע"מ שאין לרבו רשות בו ישלם. לימא בדשמואל קמפיילגי דס"ד דכיון שברח העבר נתייאש הימנו והיינו הפקר ר"מ אית ליה דשמואל דאמר אין צריך גט שחרור וכיון שיצא לחירות צריך להשלים נזירותו לא דכ"ע אית להו דשמואל והכא בשביל שעבר מפניו לא נתייאש ממנו עריו' ומ"ד ישתה משום דמצפה האדון שימצאנו ורחיזינו וניחא ליה שישתה יין כדי שלא ימצא כחוש בשוכו ומאן דאמר לא ישתה משום דניחא ליה לאדון שיצטער במנועת היין כדי שימהר לשוב אליו ואז ישתה יין:

תמונתהעמוד הראשון של ספר חובת הלבבות, המכיל את חובת הלבבות, חובת הבריות וחובת הדינים

סב:

חומר בעבדים שאינו מיפר נדרי עבדו, שאף נזירות מוחה ו

ונתלה שוב לא יכול להתיר כי אם בהמתת חכם דוקא:
הפר לעבדו יצא לחירות. שנשמחר ואח"כ משלים היפר לאו דוקא אלא כלומר מיחה:
עבר³ מכנגד פניו שצרח:
רמ"א לא

ישמה ור' יוסי אומר ישמה. בגמ' מפרש טעמייהו: **למה** רבו בופהו לנזירות **אבל לא לנדרים ולערבין**. כופהו שמוחה על מירות: **ללאסור איסר**. צנדרים כתיב ומיהו צפ"ק צנדרים (דף ג.) מתקשין נזירות לנדרים: **גבי נדרים דבי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי איה**. דסגרה הוא להעמיד מיעוטא דמי שנפשו קנויה לו דמיתסר⁴ בכולהו ומתוך כך מיתכש ואין ^ה כל כך⁵ כדי לעשות מלאכה ודין הוא שיאמר לנו הכתוב שעבד עליו מי שנפשו קנויה לו: **גבי נדרים גמי מי לא עסקינן דאי לא אביז חליש אביה**. ואפילו הכי קאמר אצל לא לנדרים ואכתי מאי שגא: כגון שהיה חרץ מונח לפניו. שאין טוב לאכילה: **וגבי נדרים גמי מי לא עסקינן**? שפעמים יחזק לבו גס צאכילת חרץ אי גמי מי לא עסקינן אף? צשאר⁶ צברים טובים שמחזיקין שותו: **יצא להרע לאחריים שאין הרשות בידו**. ולכן לנדרים אפי' בלא מחאת הרב לא חל הנדר כלל דהיינו הרעת אחרים שמכחיש כחו ואינו חזק למלאכה דילפינן נדרים משבעות דכתיב צהן להרע או להטיב אצל נזירות אין להקסין לנדרים ופירש ה"ר יצחק משום דאמר צפ"ק⁷ (לעיל דף ג.) דנזירות חל ואפי' על דבר שאין הרשות צידו כגון דאמר שבעה שאשתה וחזר ואמר הרני נזיר כדררשין לאסור יין מנזה כיון הרשות אלמא הנזירות חל על דבר שאין הרשות צידו ולכן יחול נמי נזירות העבד כל זמן שלא ימחה האדון אצל ודאי אם מיחה לענין זה נדרוש לאסור איסר על נפשו מי שנפשו קנויה על שמועיל מחמת הרב ואם אינו ענין לנדרים שהרי אינו צריך למחות תנהו ענין לנזירות והא דקאמר אצל לא לערבין לא הוי דומיא דאצל לא

לנדרים אלא שלא תועיל מחאת הרב לערבין כלל כי הוא [מהן] מפסיד אם אמר העבד ערכי עלי ולכשישתחרר אז יתנו לו מתנה על מנת שאין לרבו רשות צו ישלם להקדש: **ל"מא בדשמואל קמפיילגי**. דהשתא קס"ד כיון שהעבד צרח מכנגד פניו מסתמא נתייאש הימנו האדון והיינו הפקר: ר"מ אית ליה דשמואל. דאמר אינו צריך גט שיחרור ולכן לא ישמה שעתה אינו צרשות רבו ולא תועיל לו עוד מחמתו: ור' יוסי לית ליה דשמואל. וכיון דלא יאל לחירות תועיל לו מחמתו: דכ"ע אית להו דשמואל דמפקיר עבדו יאל לחירות ואין צריך גט שיחרור והאי עבד שצרח מכנגד פניו לא איירי בשנתייאש ולא חשצין ליה הפקר ר"מ סגר לא ישמה סגר דאין האדון מקפיד אם יטוער ויתכחש כשאינו אצלו כי היכי דניהוי ליה לער ונהדר לגציה שע"י כן ישזב אצלו כדי לשמות ציון ור' יוסי סגר ישמה קסבר אין טוח לו לרבו שימנע מן היין דליכחוש חיליה ולא יהיה כל כך בעל כח ורואי למלאכה כשישזב אצלו:

לנדרים אלא שאל תועיל מחאת הרב לערבין כלל כי הוא [מהן] מפסיד אם אמר העבד ערכי עלי ולכשישתחרר אז יתנו לו מתנה על מנת שאין לרבו רשות צו ישלם להקדש: **ל"מא בדשמואל קמפיילגי**. דהשתא קס"ד כיון שהעבד צרח מכנגד פניו מסתמא נתייאש הימנו האדון והיינו הפקר: ר"מ אית ליה דשמואל. דאמר אינו צריך גט שיחרור ולכן לא ישמה שעתה אינו צרשות רבו ולא תועיל לו עוד מחמתו: ור' יוסי לית ליה דשמואל. וכיון דלא יאל לחירות תועיל לו מחמתו: דכ"ע אית להו דשמואל דמפקיר עבדו יאל לחירות ואין צריך גט שיחרור והאי עבד שצרח מכנגד פניו לא איירי בשנתייאש ולא חשצין ליה הפקר ר"מ סגר לא ישמה סגר דאין האדון מקפיד אם יטוער ויתכחש כשאינו אצלו כי היכי דניהוי ליה לער ונהדר לגציה שע"י כן ישזב אצלו כדי לשמות ציון ור' יוסי סגר ישמה קסבר אין טוח לו לרבו שימנע מן היין דליכחוש חיליה ולא יהיה כל כך בעל כח ורואי למלאכה כשישזב אצלו:

טאלא הכא כיון דלא הפקירו אלא שצרח מאליו לא יאל לחירות כלל וצרשות רביה קאי. והכא צהא קמפיילגי דלמאן דאמר ישמה קסבר כיון דמהדר הדר לרציה לישמי חמרא צכל היכא דאיתיה כי היכי דלא ליכחוש ולא ליהוי פסידא לרציה: **ולמאן דאמר לא ישמה קסבר**. אע"כ דלאו כמפקיר עבדו דמי אפילו הכי לא ישמה משום דקסמין ליה לעצדיה דליהוי ליה לעבדא דליהדר גצי דרציה דאי קאי ליה גציה כפי ליה למישמי חמרא והלכך אמרינן ליה דלא לישמי כל זמן שהוא צורח מפני רבו בשציל שהוא תקנת רבו ולדברי הכל בחר תקנתיה אוליון:

מתני' חומר בעבדים מצנשים שהוא מיפר נדרי אשמו. ^אואיזה חומר בעבדים מצנשים שאם היפר לאשמו היפר לה עולמית ואפילו נתארמלה או נתגרשה מיפר מעליה כל הנזירות לגמרי אצל בעצדים אינו כן שכיון שיאל לחירות משלים לנזירותו שקיבל עליו ומתחיל ומונה כעתמלה ואם מנה קצת צפני רבו משלים את השאר: **גבי למה רבו כופו לנזירות**. ^בודשהתא הכי משמע שקיבל עליו נזירות לנזיר אצל לא לנדרים ולא לערבין שאם הדירים צהנהא מפירות פלוני או שאמר ערך פלוני עלי אינו יכול לכופו ונדרו נדר וערכו ערך כהם כלום: **מאי שגא גבי נזיר**. דיכול לכופו משום דאמר רחמנא ^גלאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו אי הכי אפילו גבי נדרים גמי נמי אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שהיה אישכול של ענבים מונח לפניו גבי נדרים דכי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי ליה גבי נזירות דכי מיתסר בהאי איחסר בכולהו מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי אישכול דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ה אביי ה"למה רבו דמיתסר לא מצי כפי ליה גבי נדרים בהאי הוא נמי באחריני מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי חרצן דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ו אביי ה"למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ואינו צריך לכפותו לשבעות מ"ט דאמר קרא ^זלהרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו: **מתני'** עבר מכנגד פניו ר"מ אומר ילא ישתה ורבי יוסי אומר ישתה: **גבי לימא בדשמואל קמפיילגי** ^חדאמר שמואל 'המפקיר עבדו יצא לחירות וא"צ גט שיחרור ר"מ אית ליה דשמואל רבי יוסי לית ליה דשמואל לא דכולי עלמא אית להו דשמואל אלא מאן דאמר ישתה סבר סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש ולמאן דאמר לא ישתה סבר חליהוי ליה צערא כי היכי דליהדר גביה: **מתני'**

תמונתהעמוד הראשון של ספר חובת הלבבות, המכיל את חובת הלבבות, חובת הבריות וחובת הדינים

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

מתני' חומר בעצדים מצנשים שהוא מיפר נדרי אשמו. ^אואיזה חומר בעצדים מצנשים שאם היפר לאשמו היפר לה עולמית ואפילו נתארמלה או נתגרשה מיפר מעליה כל הנזירות לגמרי אצל בעצדים אינו כן שכיון שיאל לחירות משלים לנזירותו שקיבל עליו ומתחיל ומונה כעתמלה ואם מנה קצת צפני רבו משלים את השאר: **גבי למה רבו כופו לנזירות**. ^בודשהתא הכי משמע שקיבל עליו נזירות לנזיר אצל לא לנדרים ולא לערבין שאם הדירים צהנהא מפירות פלוני או שאמר ערך פלוני עלי אינו יכול לכופו ונדרו נדר וערכו ערך כהם כלום: **מאי שגא גבי נזיר**. דיכול לכופו משום דאמר רחמנא לאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו אי הכי אפילו גבי נדרים גמי נמי אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שהיה אישכול של ענבים מונח לפניו גבי נדרים דכי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי ליה גבי נזירות דכי מיתסר בהאי איחסר בכולהו מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי אישכול דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ה רבא כגון שהיה חרצן מונח לפניו גבי נדרים בהאי הוא נמי באחריני מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי חרצן דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ו אביי ה"למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ואינו צריך לכפותו לשבעות מ"ט דאמר קרא ^זלהרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו: **מתני'** עבר מכנגד פניו ר"מ אומר ילא ישתה ורבי יוסי אומר ישתה: **גבי לימא בדשמואל קמפיילגי** ^חדאמר שמואל 'המפקיר עבדו יצא לחירות וא"צ גט שיחרור ר"מ אית ליה דשמואל רבי יוסי לית ליה דשמואל לא דכולי עלמא אית להו דשמואל אלא מאן דאמר ישתה סבר סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש ולמאן דאמר לא ישתה סבר חליהוי ליה צערא כי היכי דליהדר גביה: **מתני'**

מתני' חומר בעבדים מבגשים שהוא מיפר נדרי אשמו. ^אואיזה חומר בעבדים מבגשים שאם היפר לאשמו היפר לה עולמית ואפילו נתארמלה או נתגרשה מיפר מעליה כל הנזירות לגמרי אצל בעצדים אינו כן שכיון שיאל לחירות משלים לנזירותו שקיבל עליו ומתחיל ומונה כעתמלה ואם מנה קצת צפני רבו משלים את השאר: **גבי למה רבו כופו לנזירות**. ^בודשהתא הכי משמע שקיבל עליו נזירות לנזיר אצל לא לנדרים ולא לערבין שאם הדירים צהנהא מפירות פלוני או שאמר ערך פלוני עלי אינו יכול לכופו ונדרו נדר וערכו ערך כהם כלום: **מאי שגא גבי נזיר**. דיכול לכופו משום דאמר רחמנא לאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו אי הכי אפילו גבי נדרים גמי נמי אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שהיה אישכול של ענבים מונח לפניו גבי נדרים דכי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי ליה גבי נזירות דכי מיתסר בהאי איחסר בכולהו מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי אישכול דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ה רבא כגון שהיה חרצן מונח לפניו גבי נדרים בהאי הוא נמי באחריני מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי חרצן דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ו אביי ה"למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ואינו צריך לכפותו לשבעות מ"ט דאמר קרא ^זלהרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו: **מתני'** עבר מכנגד פניו ר"מ אומר ילא ישתה ורבי יוסי אומר ישתה: **גבי לימא בדשמואל קמפיילגי** ^חדאמר שמואל 'המפקיר עבדו יצא לחירות וא"צ גט שיחרור ר"מ אית ליה דשמואל רבי יוסי לית ליה דשמואל לא דכולי עלמא אית להו דשמואל אלא מאן דאמר ישתה סבר סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש ולמאן דאמר לא ישתה סבר חליהוי ליה צערא כי היכי דליהדר גביה: **מתני'**

למה רבו צריך לכפותו לנזירות שאם נדר נזיר ואין רבו כופהו הרי זה אסור ציון כל זמן שאינו כופהו לפי שאמרה תורה ואמרת אליהם לרבות את העצדים אצל לענין נדרים ^אולערבין אינו צריך להפר וערך אין לו שאין גופו קנוי לו וכן צנדרים נמי אפי' בלא כפייה מותר להשקות ציון ולאכול מכל אוכלין: **דאמר קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יאל נשבע להרע לאחרים** ^אשאין הרשות צידו. הכא נמי כיון דקמכחיש כי לא אכיל ולא שמי ואיכא הפסד לרבו לא חיילא עליה שבעה: **מתני'** **עבר מכנגד פניו**. שצרח מפניו של רבו: **גבי רבי מאיר**. דאומר לא ישמה ציון: **איס ליה דשמואל**. דאמר כיון שהפקירו רבו יאל לחירות והכא נמי ^ב דצרח יאל לחירות ולא ישמה ציון וצריך לו להשלים נזירות כדקמני במתניתין. ורבי יוסי דאמר ישמה לית ליה דשמואל דלכתי צרשות רבו קאי ולא כל כמיניה שלא לשמות משום דקמכחיש ואיכא הרעה לרבו: **לא דכולי עלמא איס להו דשמואל**. והיכא דהפקירו יאל לחירות ואלא הכא כיון דאמר רביה קאי. והכא צהא קמפיילגי דלמאן דאמר ישמה קסבר כיון דמהדר הדר לרציה לישמי חמרא צכל היכא דאיתיה כי היכי דלא ליכחוש ולא ליהוי פסידא לרציה: **ולמאן דאמר לא ישמה קסבר**. אע"כ דלאו כמפקיר עבדו דמי אפילו הכי לא ישמה משום דקסמין ליה לעצדיה דליהוי ליה לעבדא דליהדר גצי דרציה דאי קאי ליה גציה כפי ליה למישמי חמרא והלכך אמרינן ליה דלא לישמי כל זמן שהוא צורח מפני רבו בשציל שהוא תקנת רבו ולדברי הכל בחר תקנתיה אוליון: **מתני'**

מתני' חומר בעבדים מצנשים שהוא מיפר נדרי אשמו. ^אואיזה חומר בעבדים מצנשים שאם היפר לאשמו היפר לה עולמית ואפילו נתארמלה או נתגרשה מיפר מעליה כל הנזירות לגמרי אצל בעצדים אינו כן שכיון שיאל לחירות משלים לנזירותו שקיבל עליו ומתחיל ומונה כעתמלה ואם מנה קצת צפני רבו משלים את השאר: **גבי למה רבו כופו לנזירות**. ^בודשהתא הכי משמע שקיבל עליו נזירות לנזיר אצל לא לנדרים ולא לערבין שאם הדירים צהנהא מפירות פלוני או שאמר ערך פלוני עלי אינו יכול לכופו ונדרו נדר וערכו ערך כהם כלום: **מאי שגא גבי נזיר**. דיכול לכופו משום דאמר רחמנא לאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו אי הכי אפילו גבי נדרים גמי נמי אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שהיה אישכול של ענבים מונח לפניו גבי נדרים דכי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי ליה גבי נזירות דכי מיתסר בהאי איחסר בכולהו מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי אישכול דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ה רבא כגון שהיה חרצן מונח לפניו גבי נדרים בהאי הוא נמי באחריני מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי חרצן דאי לא אכיל ליה חליש אלא אמר ^ו אביי ה"למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ואינו צריך לכפותו לשבעות מ"ט דאמר קרא ^זלהרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו: **מתני'** עבר מכנגד פניו ר"מ אומר ילא ישתה ורבי יוסי אומר ישתה: **גבי לימא בדשמואל קמפיילגי** ^חדאמר שמואל 'המפקיר עבדו יצא לחירות וא"צ גט שיחרור ר"מ אית ליה דשמואל רבי יוסי לית ליה דשמואל לא דכולי עלמא אית להו דשמואל אלא מאן דאמר ישתה סבר סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש ולמאן דאמר לא ישתה סבר חליהוי ליה צערא כי היכי דליהדר גביה: **מתני'**

תמונתהעמוד הראשון של ספר חובת הלבבות, המכיל את חובת הלבבות, חובת הבריות וחובת הדינים

מסורת הש"ס

- ↑ [מוספתא ספ"ו].
- ↑ [במוספתא חזקא ולא לשבעות]. ↑ [לעיל סא].
- ↑ [גטין לת. יצמות מת.
- ↑ [קדושין עב]. ↑ [ס] [גדר רש"ט]. ↑ [שנדר רש"ט].
- ↑ [ג' א"מ הרני נזיר יא].
- ↑ [ח צ"ב לו מת,

תורה אור השלם

- ↑ איש בי ידר נדר לץ או השבע שבועה לאסור אפר על נפשו לא יחל דברו ככל הדינא מפיו יקשה: במדבר ל ג
- ↑ או נפש בי תשבע לבטא בשפתים להרע או להטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה וְעַלְמָם מַמְנָה וְדוּאָה יָדְעוּ וְאָשָׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה: ויקרא ד ד

נוסחת הריב"ן

[א] שצריך להפר לנדר אשמו אצל לא לנדר עבדו כ"ו שהוא תמכיו ולא יאל לחירות ואיזה חומר בעצדים ובי' [ב] השתא הכי הוא דמשמע כי מותר אצל: [ג] נדרים כתיב הס"ד: [ד] ה"ו מיר והוי הפסד: [ה] גבי נזירות כי מתסר מן מהלכן מיתסר: [ו] נדרים וטעונות בלא כפייה נמי לא דלא חיילא עליו כי וערבין אינו צריך להפר דעריך אין כי מכל אוכלין שאפר על נפשיה הס"ד: [ז] לאחרים שאין עליו שבעה לפי שאין כי: [ח] וה"ו כיון דצח כי לצריך ששלים נזירותו כדקמני: [ט] אצל הכל:

הגהות הב"ח

(א) גבי אלא אמר אביי כגון שהיה חרץ: (ב) שם אלא אמר רבא למה רבו: (ג) רש"י ד"ה גבי נזירות כי מיתסר בהאי חרצן מיתסר נמי באחריני כל"ל: (ד) ר"ה אלא אמר רבא הכי קמי ובי' דעריך אין לו:

מוסף רש"י

למה רבו כופו לנזירות. כופה את עבדו שלא ידור כניו, ואם נדר נזיר אחר כן כופהו לשמות יין שגירלה לעולם, ואפילו אחר כמה ימים ששמע, ואינו כופה אשמו, שלא מדור כרענן דאמרי צפק הרני נזיר מן הגזירות (לעיל יב:) שאינו מיפר מדה עד שמירה, ואם מרה אחר כן ולא הפר לה כששמע שוב אינו כופה משתה אלא מדה נדר (ראמ"ה בשו"מ). המפקיר עבדו יצא לחירות ואין צריך גט שחרור. להוית מומה בישלם (קדושין עב:).

^[1] נראה דל"ל וס"ד דנמונע זעמו מאכילת חרץ לא כחיש חיליה סו'.